

**Інформація про результати наглядової діяльності
Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу
протягом 2018 року**

1. З метою забезпечення виконання Національною радою з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу (далі – Національна рада) наглядової функції розроблено План нагляду відповідно до Кваліфікаційних вимог Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією (далі – ГФ) до Координаційних механізмів країни, які застосовуються із запровадженням нової моделі фінансування ГФ. План нагляду затверджено рішенням Національної ради від 1 березня 2018 року.

2. Протягом 2018 року **Національною радою на виконання функції Координаційного механізму країни забезпечено:**

1 березня 2018 року

1) розгляд звітів Основних реципієнтів грантів ГФ щодо результатів реалізації грантів ГФ протягом 2017 року;

2) надання рекомендацій Основним реципієнтам грантів ГФ щодо забезпечення проведення заключного моніторингу виконання у 2015 – 2017 роках програми ГФ та подання до МОЗ підсумкового звіту та ефективного виконання особливих умов грантових угод з ГФ на 2018–2020 роки, а також здійснення поточного моніторингу виконання програм та використання грантів ГФ на 2018– 2020 роки;

3) обговорення та узгодження пропозицій щодо реалізації грантів ГФ на території Автономної Республіки Крим;

4) узгодження пропозицій щодо уникнення перебоїв із закупівлею та постачанням ліків для хворих на соціально небезпечні інфекційні хвороби (туберкульоз, ВІЛ-інфекція/СНІД, гепатити, у тому числі хворих з опіоїдною залежністю), зокрема шляхом запровадження трирічного циклу прогнозування та планування державних закупівель протитуберкульозних та антиретровірусних препаратів, препаратів для лікування гепатитів та проведення замісної підтримувальної терапії хворих з опіоїдною залежністю;

5) розгляд та схвалення проекту Кодексу етики та службової поведінки для членів координаційних механізмів країн, розробленого ГФ, з рекомендацією щодо його виконання членами Національної ради.

12-18 квітня 2018 року

б) розгляд та погодження шляхом листування електронною поштою концепції регіональних заявок до ГФ, метою яких є посилення співпраці між країнами щодо вирішення нагальних проблем регіону, які не можуть бути вирішені однією країною або потребують узгодженої політики між Урядами регіону, зокрема:

- концепція заявки за компонентом «ВІЛ: Сталість послуг для ключових груп у регіоні Східної Європи та Центральної Азії», яка підготовлена

консорціумом організацій, а саме: Регіональна Мережа правової допомоги ВІЛ/СНІД, Міжнародна спільнота хворих на ТБ «TB People» та Асоціація рівних прав ЛГБТІ (ERA), на період 2019 – 2021 роки;

- концепція заявки за компонентом «ВІЛ: Сталість послуг для ключових груп у регіоні Східної Європи та Центральної Азії», яка підготовлена консорціумом організацій, основний реципієнт – Альянс громадського здоров'я, ключовий партнер – Мережа ЛЖВ 100% Життя. Партнер з боку державного сектору – Центр громадського здоров'я. Бюджет заявки: 10 млн. дол. США на період 2019 – 2021 роки;

- концепція заявки за компонентом «Туберкульоз: покращення якості лікування та профілактики туберкульозу з лікарською стійкістю у Східній Європі та Центральній Азії», яка підготовлена консорціумом організацій, основний реципієнт – Центр політики та досліджень в охороні здоров'я (Центр PAS), субреципієнт – Європейське регіональне бюро ВООЗ, основні партнери: Європейська коаліція боротьби з ТБ, Міжнародна спільнота хворих на ТБ «TB People» та Глобальний кокус з ТБ (Global TB Caucus). Бюджет заявки: 5 млн. дол. США на період 2019 – 2021 роки;

- концепція заявки за компонентом «Туберкульоз: покращення якості лікування та профілактики туберкульозу з лікарською стійкістю у Східній Європі та Центральній Азії», яка підготовлена Partners In Health.

12 липня 2018 року

7) затвердження пропозицій щодо оновлення Регламенту Національної ради та Порядку ротації членів Національної ради відповідно до нових вимог та рекомендацій ГФ до Координаційних механізмів країн, прийнятих на 39 засіданні Правління ГФ;

8) розгляд стану виконання зобов'язань України щодо поступового переходу фінансування (План 20-50-80) програм ГФ на бюджетне фінансування та схвалення пропозицій ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України» щодо розроблення документів для запровадження механізмів сталого фінансування та посилення організаційної спроможності, інституалізації послуг та переходу до другої фази реалізації Плану 20-50-80 у 2019 році, а саме:

- порядків надання послуг за трьома напрямками, що включатимуть визначення поняття послуг громадського здоров'я, опис базових пакетів послуг, на основі яких буде проведено розрахунки вартості послуг, базові кваліфікаційні вимоги до надавачів послуг, переліку послуг, надання яких заохочуватиметься компліментарно до базового пакета за рахунок інших джерел фінансування, опис базових моделей та алгоритмів надання послуг, ключових індикаторів ефективності програм та механізмів їх моніторингу;

- методики розрахунку потреб у відповідних послугах на основі доказових даних та стратегічних цілей щодо протидії ВІЛ та туберкульозу;

- тарифікації вартості послуг на основі хронометражу витрачених людських ресурсів, періодичності надання послуг, витратних матеріалів та можливих коефіцієнтів, що будуть застосовуватись при бюджетному плануванні;

- методичних рекомендацій щодо проектів типових договорів, оголошень з відбору надавачів послуг, специфікацій та технічних завдань на виробу медичного призначення та витратні матеріали, методичні матеріали щодо організації процесу на основі існуючого досвіду основних реципієнтів ГФ, провайдерів послуг та пілотних регіонів;

- порядку використання бюджетних коштів, який би врегулював цільове використання коштів на закупівлю послуг профілактики, догляду та підтримки у зв'язку з ВІЛ та туберкульозом;

- змін до паспортів бюджетних програм з метою забезпечення фінансування у 2019 році;

- типового положення та структури регіонального центру громадського здоров'я з метою уникнення дублювання функцій громадського здоров'я, в тому числі тих, що пов'язані з ВІЛ та туберкульозом, та формування дієвих механізмів планування та моніторингу виконання завдань та заходів.

9) схвалення рекомендацій ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України» щодо:

- передбачення в рамках впровадження єдиного кодування клієнтів профілактичних програм та отримувачів медичних послуг застосування алгоритму кодування з урахуванням забезпечення конфіденційності даних клієнтів та анонімності тих із них, хто утримується надавати особисті дані; вжиття заходів, націлених на інформаційну підтримку впровадження єдиного кодування клієнтів профілактичних програм та отримувачів медичних послуг за участі партнерських організацій та представників ключових спільнот;

- розроблення за підтримки БО «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД» та МБФ «Альянс громадського здоров'я» рекомендації в режимі онлайн-курсу/вебінару щодо підготовки та надання документів в рамках закупівель послуг за програмою ГФ через державні механізми (зокрема, ProZorro).

10) схвалення рекомендації Комісії з нагляду Основним реципієнтам грантів ГФ за результатами візитів з нагляду до організацій-субреципієнтів БО «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД» та МБФ «Альянс громадського здоров'я», що впроваджували проекти ГФ в 2015 – 2017 роках;

11) розгляд інформації щодо аналізу ризиків та перешкод для впровадження програм ГФ в рамках нових грантів на 2018 – 2020 роки на тимчасово окупованих територіях України та в АР Крим та погодження механізму їх реалізації в АР Крим, який полягає у забезпеченні прямого фінансування субреципієнтів програм ГФ в АР Крим, моніторинг реалізації яких буде здійснюватися представниками локального агента ГФ (Казахстан, Узбекистан);

13 грудня 2018 року

12) розгляд звітів Основних реципієнтів грантів ГФ щодо результатів реалізації грантів ГФ у першому півріччі 2018 року.

3. Секретаріатом Національної ради забезпечено інформування про результати наглядової діяльності, зокрема:

1) членів Національної ради та представників зацікавлених сторін: інформаційні матеріали надано під час засідань Національної ради 12 липня 2018 року та 13 грудня 2018 року;

2) представників Секретаріату ГФ: 4 липня 2018 року направлено звіт за результатами першого півріччя 2018 року до Секретаріату ГФ; інформування про стан впровадження заходів з нагляду під час візиту представників Секретаріату ГФ 6 вересня 2018 року; 8 жовтня 2018 року направлено звіт за результатами третього кварталу 2018 року до Секретаріату ГФ;

3) забезпечено доступ до інформації про Комісію з нагляду та результати впровадження нагляду на офіційному сайті МОЗ України: <http://moz.gov.ua/komisija-z-nagljadu>.

4. В рамках організації діяльності Комісії з нагляду за розробкою заявок, веденням переговорів та реалізацією програм, які здійснюються за рахунок коштів ГФ (далі – Комісія з нагляду), яка постійно діючим робочим органом Національної ради у виконанні наглядової діяльності, **було забезпечено наступні заходи.**

12-14 січня 2018 року члени Комісії з нагляду взяли участь у візиті до м. Мінськ Республіки Білорусь з метою представлення досвіду у здійсненні наглядової діяльності України, яка за оцінкою ГФ, має високий показник щодо ефективного виконання функції нагляду Координаційного механізму країни за оцінкою ГФ.

Проведено ротацію у складі Комісії з нагляду відповідно до Положення про Комісію з нагляду, зокрема:

склад Комісії з нагляду у 2018 році частково оновлено рішеннями Національної ради від 1 березня 2018 року (згідно із заявами про вихід із Комісії);

13 грудня 2018 року в рамках планової ротації рішенням Національної ради виведено зі складу Комісії тих членів, у яких сплив 3-річний термін перебування у її складі, та уведено нових.

Проведено засідання Комісії з нагляду:

- 1) 29 січня 2018 року, за участі представників Місцевого агента Глобального фонду (МАФ);
- 2) 17 квітня 2018 року, за участі представників Місцевого агента Глобального фонду (МАФ) та представників місії ГФ, під час якого, зокрема, було представлено та обговорено результати наглядової діяльності Національної ради за перший квартал 2018 року.

Здійснено візити на місця з метою нагляду:

- 1) 14 березня 2018 року: здійснено візит у м. Суми в рамках нагляду за процесом впровадження пілотного проекту замовлення послуг з ВІЛ через обласну структуру Сумського регіону: участь голови Комісії з нагляду у засіданні тендерного Комітету ДУ «Сумський регіональний центр громадського здоров'я»;
- 2) 19-21 червня 2018 року: здійснено візит до м. Одеса;
- 3) 19-21 червня 2018 року: здійснено візит до Одеської області (м. Южне, м. Чорноморськ, м. Білгород-Дністровський);
- 4) 6-7 грудня 2018 року: здійснено візит до м. Полтава.

За результатами візиту Комісії з нагляду до м. Одеса та Одеської області, який відбувся у червні поточного року, проведено низку зустрічей за участі Основних реципієнтів грантів ГФ та представників МАФ щодо обговорення рекомендацій Комісії з нагляду за результатами візиту та узгодження плану заходів з боку Основних реципієнтів у відповідь на надані рекомендації, зокрема:

- 1) 10 липня 2018 року – зустріч з представниками БО «Всеукраїнська мережа людей, що живуть з ВІЛ/СНІД»;
- 2) 1 серпня 2018 року – зустріч з представниками ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України» та МБФ «Альянс громадського здоров'я»;
- 3) 18 вересня 2018 року – робоча зустріч з представниками МБФ «Альянс здоров'я» щодо впровадження плану заходів у відповідь на рекомендації Комісії з нагляду.

Проведено аналіз звітів Основних реципієнтів грантів ГФ щодо реалізації Програм ГФ. В рамках проекту ООН «Зміцнення Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ/СНІДу в Україні» залучено консультанта Комісії з нагляду з ведення Інформаційного табло, наповнення якого здійснюється за даними звітів Основних реципієнтів грантів ГФ та карток моніторингу грантів ГФ.

Забезпечено участь Комісії з нагляду та членів Національної ради у нараді PERPAR за широкої участі зацікавлених сторін та партнерських організацій щодо розробки Національного оперативного плану (30 січня 2018 року).

Організовано та проведено зустріч зацікавлених сторін щодо узгодження пропозицій до плану переходу на державне фінансування (20%) програм ГФ (15 лютого 2018 року).

Надано рекомендації Комісії з нагляду та здійснено контроль за їх виконанням щодо оприлюднення інформації про хід та результати реалізації програм ГФ в Україні на офіційних веб-сайтах організацій, які є Основними реципієнтами грантів ГФ (28 лютого 2018 року - 31 березня 2018 року). За

результатами виконання зазначеної рекомендації, 27 квітня 2018 року інформацію та посилання на веб-сайти організацій, які є Основними реципієнтами грантів ГФ, поширено Секретаріатом Національної ради серед членів Національної ради та представників зацікавлених сторін:

ДУ «Цент громадського здоров'я МОЗ України»:

https://phc.org.ua/pages/activities/current_projects/global-fund-grant-2018-2020;

МБФ «Альянс громадського здоров'я»: [http://aph.org.ua/uk/nasha-robota/ukraine/proekt-globalnogo-fondu-dlya-borotby-zi-snidom-tuberkulozom-i-malyariyeyu/;](http://aph.org.ua/uk/nasha-robota/ukraine/proekt-globalnogo-fondu-dlya-borotby-zi-snidom-tuberkulozom-i-malyariyeyu/)

БО «Всеукраїнська мережа людей, що живуть з ВІЛ/СНІД»:

[http://network.org.ua/projects/zmeshennya-tyagarya-tuberkulozu-ta-vil-infektsiyi-cherez-stvorennya-zagalnogo-dostupu-do-svoyechasnoyi-ta-yakisnoyi-diagnostyky-ta-likuvannya-tuberkulozu-i-jogo-rezystentnyh-form-rozshyrennya-dokazov/.](http://network.org.ua/projects/zmeshennya-tyagarya-tuberkulozu-ta-vil-infektsiyi-cherez-stvorennya-zagalnogo-dostupu-do-svoyechasnoyi-ta-yakisnoyi-diagnostyky-ta-likuvannya-tuberkulozu-i-jogo-rezystentnyh-form-rozshyrennya-dokazov/)

Організовано участь Комісії з нагляду та Секретаріату Національної ради в інтерв'ю в рамках дослідження ГФ щодо оцінки пакету послуг для ключових груп населення (20 березня 2018 року).

За участі членів Комісії з нагляду та членів Національної ради організовано роботу тимчасової групи з етичних питань Національної ради, яку утворено рішенням Національної ради від 1 березня 2018 року з метою здійснення аналізу звернення членів Національної ради, зокрема Горбасенка І.М. та Пилипенка В.В., до партнерських, донорських організацій із проханнями вплинути на ситуацію, яка склалася в Україні з протидії туберкульозу а також звернення спільноти осіб, які надають сексуальні послуги за винагороду, з питань порушення принципів представництва членом Національної ради Дороховою Ю.В. Тимчасова група з етичних питань здійснювала свою діяльність на основі аналізу документів протягом березня-квітня 2018 року, засідання проведені 22 березня 2018 року та 19 квітня 2018 року.

Забезпечено участь членів Комісії з нагляду у зустрічах (дебріфінгах) Місцевого агенту ГФ (МАФ) з Основними реципієнтами щодо результатів впровадження грантів, які здійснено: 27-28 березня 2018 року, 19 липня 2018 року, 30 серпня 2018 року, 3 вересня 2018 року, 5 вересня 2018 року, 21 вересня 2018 року, 3 грудня 2018 року, 17 грудня 2018 року.

Забезпечено участь Комісії з нагляду у Третньому форумі Національної платформи ключових спільнот (24-26 квітня 2018 року).

Опрацьовано, узгоджено та надано Основним реципієнтам грантів ГФ, а саме БО «Всеукраїнська мережа людей, що живуть з ВІЛ/СНІД» та МБФ «Альянс громадського здоров'я» ключові рекомендації Комісії з нагляду за

результатами візитів на місцях з метою нагляду до організацій субгрантерів, якими реалізовано програми ГФ у 2015-2017 роках (26 квітня 2018 року).

Здійснено аналіз апеляції голови Правління ГО «Всеукраїнська асоціація людей, які перехворіли на туберкульоз «Сильніші за ТБ» Віктора Пилипенка за результатами спільного конкурсу ВБО «Всеукраїнська Мережа ЛЖВ» та МБФ «Альянс громадського здоров'я» за напрямком 10М «Підтримка та інституційний розвиток ТБ спільнот». Довідку Комісії з нагляду за результатами здійсненого аналізу було поширено Секретаріатом Національної ради серед членів Національної ради та представників зацікавлених сторін 14 травня 2018 року.

Забезпечено участь членів Національної ради та Комісії з нагляду у Нараді за участю широкого кола зацікавлених сторін щодо стратегічного планування для комплексного реагування на пов'язані з порушенням прав людини бар'єри на шляху до ВІЛ- і ТБ-послуг (15-16 травня 2018 року).

Забезпечено участь членів Комісії з нагляду у експертно-відбіркових комісіях Основних реципієнтів грантів ГФ, зокрема: 10 січня 2018 року, 18 січня 2018 року, 23 січня 2018 року, 25 січня 2018 року, 09 липня 2018 року, 20 липня 2018 року, 23 листопада 2018 року, 30 листопада 2018 року, 4-5 грудня 2018 року, 6-7 грудня 2018 року, 10 грудня 2018 року, 19 грудня 2018 року.

Забезпечено вивчення питань, що стосуються використання коштів гранту ГФ на організацію діяльності медичного центру «100% життя» м. Київ, зокрема:

- 1) 16 липня 2018 року – проведено зустріч з представниками БО «Всеукраїнська мережа людей, що живуть з ВІЛ/СНІД»;
- 2) 6 серпня 2018 року – отримано офіційну відповідь БО «Всеукраїнська мережа людей, що живуть з ВІЛ/СНІД» щодо аналізу діяльності медичного центру «100% життя» в контексті підтвердження узгодження цілей проекту ГФ та уникнення ризиків щодо непередбачуваних інвестувань на його діяльність.

Забезпечено участь Комісії з нагляду у робочій зустрічі щодо розробки Порядку забезпечення ДОТ-лікування осіб, хворих на туберкульоз на амбулаторному етапі, яку проведено 19 липня 2018 року в ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України» з метою супроводу процесу розробки нормативної бази для переходу послуг від донорського до бюджетного фінансування.

4 вересня 2018 року проведено орієнтаційний семінар з елементами тренінгу для членів Національної ради та членів Комісії з нагляду щодо функцій з наглядової діяльності Національної ради, завдань Комісії з нагляду, вимог ГФ до координаційних механізмів країн, а також щодо дотримання норм Кодексу етики та службової поведінки.

20-21 вересня 2018 року забезпечено участь Комісії з нагляду у координаційній зустрічі зацікавлених сторін щодо впровадження плану переходу програм протидії ВІЛ на державне фінансування.

Забезпечено супровід погодження проекту закону щодо привілеїв та імунитетів ГФ Кабінетом Міністрів України (погоджено на засіданні уряду 19 вересня 2018 року), його подання до Верховної ради України (21 вересня 2018 року) та його розгляд в Комітеті з питань охорони здоров'я (4 грудня 2018 року). Інформація про законопроект доступна за наступним посиланням: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64649.

18-19 жовтня 2018 року в рамках тренінгу «Зміцнення потенціалу участі представників ключових груп у грантовому циклі ГФ та КМК» забезпечено представлення досвіду України щодо кращих практик у виконанні Національною радою функції Координаційного механізму країни ГФ, в тому числі наглядової функції, представникам ключових груп з Вірменії, Казахстану та Узбекистану.

8 листопада 2018 року проведено зустріч Комісії з нагоду та Секретаріату Національної ради з представниками організацій усіх Основних реципієнтів з метою детального вивчення питання щодо причин та наслідків накладення штрафних санкцій Державною службою праці на субреципієнтів грантів Глобального фонду (м. Дніпро), а також формування єдиної позиції щодо подальших спільних дій для уникнення подібних ситуацій у майбутньому.

В цілому, забезпечено виконання Плану нагляду на 2018 рік, а також взаємодію Комісії з нагляду з представниками Основних реципієнтів грантів ГФ, членами Національної ради, її робочими органами та представниками зацікавлених сторін. Інформацію про результати наглядової діяльності Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу протягом 2018 року оприлюднено на офіційному сайті МОЗ України.